

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ НАФТОПРОДУКТІВ

Обов'язковим і особливо важливим елементом будь-якого господарського процесу виступають матеріальні ресурси, до складу яких входять виробничі запаси, зокрема нафтопродукти. Вони забезпечують здійснення безперервного процесу виробництва і реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Так як ефективне ви-

Find similar papers at core.ac.uk

provided by Institutional Repository of Vadym Hetma

в управлінні підприємством їм відводиться належне місце.

Тому актуальним є питання організації обліку та пошук шляхів вдосконалення обліку нафтопродуктів на підприємствах.

Значний вклад у розробку теоретичних основ ведення бухгалтерського обліку внесли такі вчені, як Білуха М.Т., Бутинець Ф.Ф., Коцупатрий М.М., Кужельний М.В., Моссаковский В.Б., Огійчук М.Ф., Пушкар М.С., Саблук П.Т., Сопко В.В., Андрос С.В., Голов С.Ф., Дем'яненко М.Я., Кірейцев Г.Г., Ткаченко Н.М. та інші. Однак, детально не розкрито питання шляхів удосконалення обліку нафтопродуктів.

У зв'язку з тим, що нафтопродукти — основне паливо, воно має великий рух у процесі виробництва. Паливо має високу ціну і вартість, що в свою чергу зумовлює необхідність правильно та ефективно побудувати облік його наявності та використання. Особливості організаційно-технічної діяльності підприємства суттєво впливають на побудову обліку нафтопродуктів.

Для обліку наявності і руху виробничих запасів передбачено рахунок 20 «Виробничі запаси». На субрахунку 203 обліковують наявність та рух палива, що придбається чи заготовляється для технологічних потреб виробництва, експлуатації, вироблення енергії чи опалення будівель (нафтопродукти, мастило, тверде паливо, газ в балонах тощо). На цьому субрахунку обліковують також оплачені талони на нафтопродукти та газ.

Виходячи із особливостей використання нафтопродуктів ми пропонуємо вести їх облік за такими групами:

- 203/1 — Нафтопродукти на складі
- 203/2 — Нафтопродукти за талонами
- 203/3 — Нафтопродукти в баках транспортних засобів
- 203/4 — Відпрацьовані нафтопродукти

203/5 — Тверде паливо

203/6 — Газ в балонах

Така побудова аналітичного обліку дає можливість для управлінських рішень формувати інформацію за окремими елементами.

Перевага запропонованого аналітичного обліку полягає в тому, що він дає змогу відображати нафтопродукти не тільки в грошовому, а й у натуральному вимірнику. Це також спрощує процес проведення інвентаризації.

Аналітичний облік палива потрібно вести як у вартісному, так і в кількісному вираженні. Останній можна побудувати так: на кожну машину робити картку обліку витрат пального, в якій вести аналітичний облік палива. За допомогою таких карток можна відстежувати витрати (у межах норм чи перевитрати) палива конкретним водієм на конкретному автомобілі.

Відпуск нафтопродуктів водіям здійснюють на підставі лімітно-забірних карток. Списання нафтопродуктів на пробіг автомобіля здійснюється на підставі дорожніх листів вантажного, легкового автомобіля, автомобіля незагального використання, трактора і облікових листів тракториста-машиніста.

Основне пальне передається шоферам перед рейсом. Після повернення шофера з рейсу за допомогою спеціального обладнання (об'ємних і масових лічильників) перевіряють баки автотранспорту. Після завершення даних процедур складається Акт заміру залишків в баках автотранспорту. Потім порівнюються дані до та після поїздки і визначають розмір витрат.

Відпущені для роботи мастильні матеріали списуються на витрати виробництва.

Зміст операції	Кореспонденція рахунків	
	Дебет	Кредит
Придбано нафтопродукти	203.1	631
ПДВ	641	631
Відпущено для вантажного автомобіля	203.3	203.1
Списання нафтопродуктів на виробництво	234	203.3
Відпущено мастила	234	203.1
Придбано талони	203.2	631
ПДВ	641	631
Видано талони під звіт	203.3	203.2
Списання нафтопродуктів на виробництво	234	203.3
Відпрацьовані мастила	203.4	234

Така кореспонденція рахунків з обліку нафтопродуктів сприяє ефективній інвентаризації залишків пального.

Удосконалити облік за цим напрямком можна запропонувавши нову форму накопичувального документа, в якому за кожним постачальником відображати кожен вид нафтопродуктів, які надійшли на підприємство за звітний період.

Ще як спосіб вдосконалення обліку, можна ввести нові аналітичні рахунки і використовувати їх в процесі обліку.

Наприклад,

203/3/1 — Пальне в баках авто (Бензин А-95);

203/3/2 — Бензин А-95 на складі;

203/3/3 — Дизпаливо в баках чи щось інше.

За допомогою сучасного програмного забезпечення облікові функції можуть бути повністю автоматизовані і їх результати можуть представлятися в будь-якому зручному для користувачів вигляді — як на машинних, так і на паперових носіях.

У програмі «1-С:Бухгалтерія» бухгалтерський облік надходження нафтопродуктів на склад, їх рух і витрати оформлюються одними й тими ж документами, та відображаються ідентичними господарськими операціями.

Автоматизоване розв'язання задач з обліку нафтопродуктів підприємства на АРМ бухгалтера ґрунтується на створенні та введенні інформаційної бази про стан даних об'єктів на певну дату.

Всі перераховані варіанти можна розглядати як шляхи удосконалення обліку нафтопродуктів. Потрібно ретельно продумати кожний, і можливо, якийсь із них у майбутньому допоможе спростити облік.

Отже, вагомою складовою в запасах підприємства є нафтопродукти. Вони забезпечують здійснення безперервного процесу виробництва і реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). Таким чином ефективне використання нафтопродуктів впливає на успішне виконання виробничо-фінансових планів та одержання максимальних прибутків. Тому шляхи вдосконалення обліку нафтопродуктів є дуже важливим для покращення роботи підприємств.

Список використаних джерел

1. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку. — К.: Знання, 2006. — 525 с.

2. Методика обліку, аналізу і аудиту в контексті світової та вітчизняної практики і вдосконалення. Матеріали Всеукраїнської наук. практ. конференції студентів та молодих вчених 27-28 квітня до 100-чя КНЕУ/ за ред. Савчука В.С. — К.: КНЕУ, 2005.

3. Облік і контроль на підприємствах АПК: стан та перспективи розвитку: матеріали III міжнародної наук. практ. конференції (10—11 жовтня 2008 р.) у 2-х частинах. Коцупатрий М.М. — Ч.2 — 2008. — 158 с.

Ніколаєнко А.А., магістрант
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»
Науковий керівник — к.е.н., доцент Н.С. Золотарьова

ЕКОНОМІЧНА СУТНІСТЬ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI

У процесі господарської діяльності сільськогосподарські підприємства, виробляючи готову продукцію, реалізують її заготівельним організаціям, іншим покупцям і замовникам. Водночас мають місце розрахунки з фізичними особами при видачі готівки під звіт, по нестачах цінностей, одержаних позиках та ін. Несвоєчасне одержання грошових коштів за реалізовану продукцію, повернення невикористаних підзвітних сум тощо призводить до труднощів у веденні господарства.

У процесі фінансово-господарської діяльності у підприємства постійно виникає потреба в проведенні розрахунків зі своїми контрагентами. Відвантажуючи виготовлену продукцію, підприємство, як правило, не отримує оплату одразу, тобто відбувається кредитування покупця. Протягом періоду від моменту відвантаження продукції до моменту надходження платежу засоби підприємства знаходяться у вигляді дебіторської заборгованості.

З метою реалізації управлінської функції підприємства щодо дебіторської заборгованості потрібно визначитись з трактуванням її економічної сутності.

На сьогоднішній день між науковцями не має згоди щодо визначення сутності поняття «дебіторської заборгованості». Існують різні підходи щодо визначення сутності дебіторської заборгованості. Таких підходів шість.

За першого підходу, до дебіторської заборгованості відносять тільки грошові кошти до оплати. Таке визначення суті дебіторської заборгованості не досить повне, оскільки дебітори можуть заборгувати підприємству не тільки грошові кошти, а й інші активи. Цей підхід покладено в основу визначення поданого в П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість».

Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість»:

Дебітори — це юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів,